

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jakuba Camrdy a soudců JUDr. Lenky Matyášové a JUDr. Viktora Kučery v právní věci žalobce: **A. D.**, zastoupen JUDr. Irenou Strakovou, advokátkou se sídlem Karlovo náměstí 287/18, Praha 2, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 4. 2. 2025, č. j. 34 Az 15/2024-41,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II.** Žalovanému **se** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **nepřiznává**.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Žalobce (stěžovatel) se kasační stížností domáhá zrušení rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 4. 2. 2025, č. j. 34 Az 15/2024-41, jímž byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 21. 5. 2024, č. j. OAM-840/LE-VL17-VL14-2023, kterým stěžovateli nebyla udělena mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a ani § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, v relevantním znění (dále jen „zákon o azylu“).

[2] Ze správního spisu vyplývá, že dne 20. 6. 2023 stěžovatel podal žádost o udělení mezinárodní ochrany v České republice a dne 26. 6. 2023 poskytl údaje k této žádosti. Uvedl zejména, že je tureckým státním příslušníkem, kurdské národnosti a muslimského vyznání. Není členem žádné politické strany ani politického uskupení, je však sympatizantem a dobrovolníkem HDP (prokurdské Lidově demokratické strany – pozn. NSS) a studuje politologii. Je svobodný a bezdětný. Před opuštěním země původu žil ve městě G. Dne 16. 6. 2023 vycestoval letecky z Ankary do Bělehradu, odkud měl zajištěnu přepravu do Německa, kde má bratrance a kde zamýšlel studovat. Během cesty do Německa byl však na území ČR, kde se nacházel dne 13. 6. 2023, zadržen policií. Stěžovatel uvedl, že mu nezáleží na tom, v jaké zemi bude pobývat, postačí mu, že se bude jednat o bezpečnou zemi. V členských státech EU dosud nikdy nepobýval, neměl zde povolení k pobytu ani zde nežádal o mezinárodní ochranu. Ke svému zdravotnímu stavu stěžovatel uvedl, že se léčí s depresemi, užívá jednu tabletu léku denně a jinak se cítí v pořádku. O udělení mezinárodní ochrany požádal proto, že nechce žít v Turecku kvůli zhoršující se politické situaci. V zemi původu podle něj panuje napětí mezi Kurdy a Turky, což jej vedlo k rozhodnutí vycestovat. V souvislosti se studiem politologie uvedl, že se ve škole setkával s projevy opovržení a společenského vyloučení, v jejichž důsledku přestal školu navštěvovat a následně z ní „utekl“.

[3] Během pohovoru dne 26. 6. 2023 stěžovatel vypověděl, že v zemi původu žil se svými rodiči a čtyřmi sourozenci ve městě G. Studoval politologii na univerzitě v blízkosti Ankary a přivydělával si různými „*ručními pracemi v obchůdku a na brigádách*“. Stěžovatel též znovu popsal svou cestu z Turecka, při níž se s pomocí osob afghánské národnosti pokoušel dostat do Německa. Při vycestování neměl žádné problémy. Důvodem jeho odjezdu byla podle jeho slov špatná a dále se zhoršující politická situace v Turecku, kterou vnímal zejména v souvislosti se svým studiem politologie. Zmínil rovněž napětí mezi Kurdy a Turky, které jej vedlo k rozhodnutí zemi opustit. Stěžovatel dále uvedl, že se během studia setkával s projevy opovržení a společenského vylučování, což postupně vyústilo v jeho odchod ze školy. Na univerzitě podle něj studovalo převážně turecké obyvatelstvo, v jehož prostředí se nemohl svobodně vyjadřovat ani oblékat podle vlastního uvážení. Tvrdil, že mu byla upírána základní lidská práva a že byl rovněž fyzicky napaden. K tomuto incidentu mělo dojít v prosinci 2022 mezi budovou školy a kolejí, kdy jej napadla skupina pěti tureckých studentů z různých fakult. Uvedl, že k podobným útokům dochází běžně, byť ne vůči všem Kurdům; na univerzitě jich bylo přibližně 5 % a podle stěžovatele byli na první pohled rozpoznatelní. Stěžovatel je jediný, kdo studuje politologii, a proto, když se vyjadřuje, je mu předhazováno, že má ze školy odejít. Stěžovatel se dle svých slov vyjadřuje s respektem, ale snaží se prosazovat práva Kurdů. Vadí jim, když mluví kurdsky, a špatně se na něj dívají. Lékařskou pomoc po napadení nevyhledal. Stěžovatel dále uvedl, že se obává následků svého jednání na sociální síti Instagram, kde zveřejnil báseň s tematikou válek a odpovědnosti politiků, přičemž naznačil, že „*na každého jednou dojde*“. Příspěvek byl dostupný po dobu 24 hodin. V reakci na to mu podle jeho tvrzení přišli vyhrožovat neznámí lidé s tím, že nemá podobný obsah sdílet, a odkazovali přitom na to, že dne 28. 5. 2023 řádně vyhráli prezidentské volby. Tyto výhrůžky stěžovatel neřešil s policií. Uvedl, že se následně začal obávat jak osob ze školy, tak i této další skupiny, a proto se rozhodl vycestovat. K incidentu z prosince 2022 stěžovatel vypověděl, že se obrátil na policii, která však podle něj nezasáhla, neboť je Kurd; policisté se sice podívali na kamerové záznamy, avšak žádné další kroky neučinili. Druhý popsany incident stěžovatel neoznámil vůbec, neboť měl strach. Na nečinnost policie si nikde nestěžoval. V řízení o správním vyhoštění tyto problémy nezmínil, protože se obával následků a nikdo se jej na ně výslovně neptal. Stěžovatel dále uvedl, že jeho původním cílem bylo Německo, kde má vzdálené bratrance a kde chtěl pokračovat ve studiu. V současnosti je mu však podle jeho slov lhostejné, v jaké zemi bude žít, a rád by zůstal v ČR. Na otázku cílové země nicméně uvedl, že jí bylo Německo. Dále konstatoval, že jeho rodina je v Turecku ekonomicky zajištěná, vlastní dva domy a traktor. Po zajištění na území ČR se rozhodl požádat o mezinárodní ochranu z důvodu zhoršující se politické situace v Turecku, konkrétně kvůli své kurdské národnosti. V ČR nemá žádné rodinné příslušníky, rodiče a sourozence má v zemi původu. Konstatoval, že jiné problémy v Turecku neměl a svou situaci tam nemohl řešit jinak, neboť musel studovat, na jiné školy se nedostal a neměl ani odpovídající studijní průměr, ani finanční prostředky k přestěhování.

[4] Žalovaný v žalobou napadeném rozhodnutí neshledal důvody uvedené stěžovatelem relevantními z hlediska možného udělení některé z forem mezinárodní ochrany. Na straně stěžovatele nebyly dány důvody pro udělení azylu podle § 12 písm. a) zákona o azylu, neboť stěžovatel výslovně uvedl, že nikdy nebyl politicky aktivní ani členem jakékoli politické strany, a nemohl tak být pronásledován za uplatňování svých politických práv či svobod. Stěžovatel sice zmínil, že je sympatizantem HDP, avšak neuvedl žádné skutečnosti svědčící o jeho politických aktivitách; v zemi původu neměl žádné osobní politické potíže a

pokračování

bez problémů vycestoval. Pokud jde o zmíněnou báseň sdílenou na sociálních sítích, žalovaný ji vyhodnotil jako ojedinělý případ vyhrožování bez objektivního negativního dopadu. Žalovaný neshledal u stěžovatele ani splnění podmínek pro udělení azylu podle § 12 písm. b) zákona o azylu, přičemž na základě obstaraných informací o zemi původu konstatoval, že Kurdové, kteří tvoří přibližně 20 % obyvatelstva, nejsou v Turecku pronásledováni pro svou národnost, a samotná kurdská národnost proto není důvodem pronásledování ani ohrožení základních lidských práv. Ani obtíže, které stěžovatel v Turecku uvedl, nelze považovat za pronásledování ve smyslu zákona o azylu. Ve vztahu k incidentu souvisejícímu se zveřejněním básně žalovaný rovněž konstatoval, že tato skutečnost neodůvodňuje stěžovatelův strach z pronásledování v případě návratu do Turecka, přičemž poukázal na to, že báseň byla na sociálních sítích dostupná pouze po dobu 24 hodin. Žalovaný dále vyloučil existenci důvodů pro udělení humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu, ve znění účinném do 30. 6. 2023, neboť stěžovatel je dospělý, práceschopný a zdravý muž, který má v zemi původu své rodinné příslušníky. Dospěl rovněž k závěru, že stěžovateli nehrozí ani skutečné nebezpečí vážné újmy ve smyslu § 14a odst. 1 a 2 zákona o azylu. Stěžovatel nebyl v Turecku trestně stíhán ani vězněn a z jeho výpovědi neplnou žádné náznaky toho, že by mu po návratu do země původu hrozilo mučení, nelidské či ponižující zacházení nebo trestání.

[5] Proti rozhodnutí žalovaného podal stěžovatel žalobu ke Krajskému soudu v Brně, který ji shora uvedeným rozsudkem ze dne 4. 2. 2025, č. j. 34 Az 15/2024-41, zamítl. K námitce vztahující se k možnosti udělení humanitárního azylu, podle jeho názoru zcela neindividualizované, krajský soud konstatoval, že žalovaný se podmínkami pro udělení této formy mezinárodní ochrany zabýval v intencích ustálené judikatury. Žalovaný se dostatečně zabýval rovněž důvody pro udělení azylu podle § 12 písm. b) zákona o azylu. Krajský soud dále uvedl, že správní soudy se postavení Kurdů věnovaly opakovaně a uznaly, že čelí různým formám diskriminace, nicméně samotná kurdská národnost není bez dalšího důvodem pro udělení mezinárodní ochrany. Důvodem je zjištění, že obtíže, s nimiž se mohou osoby kurdské národnosti v Turecku setkat pouze z důvodu své příslušnosti k této etnické skupině, ať již v důsledku jednání veřejné moci či případně nestátních subjektů, obvykle nedosahují intenzity pronásledování. Stěžovatel netvrdil, že by se politicky či jinak veřejně angažoval, proto krajský soud potvrdil závěry žalovaného vztahující se ke stěžovatelem popisovaným incidentům. Podle krajského soudu tak z tvrzení stěžovatele ani z informací o zemi původu obsažených ve správním spisu, proti nimž stěžovatel nic nenamítal, nelze s přiměřenou pravděpodobností dovodit, že by stěžovatel mohl být z důvodu své příslušnosti ke kurdské národnosti vystaven vážnému porušení lidských práv v důsledku jednání dosahujících intenzity pronásledování.

[6] V kasační stížnosti stěžovatel konstatuje, že ji považuje za přijatelnou, neboť krajský soud se podle něj dostatečně nezabýval jeho konkrétní situací a pouze obecně převzal argumentaci žalovaného, přičemž o věci „rozhodoval ustálenou správní praxí bez hlubší úvahy o celkové situaci stěžovatele“. Z téhož důvodu považuje stěžovatel rozsudek krajského soudu za nepřezkoumatelný. Dále poukazuje na obsah subjektivních veřejných práv. Podle stěžovatele krajský soud při posouzení věci postupoval v rozporu s přímo použitelným právem Evropské unie a relevantním mezinárodním právem. Konkrétně stěžovatel zmínil čl. 18 a čl. 47 Listiny základních práv Evropské unie a body 40 až 42 a 46 odůvodnění směrnice 2013/32/EU o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní

ochrany (dále jen „procedurální směrnice“). V této souvislosti se stěžovatel vyjadřoval k označování určitých zemí za bezpečné země původu. Namítá, že obecnost žalobních bodů má své opodstatnění, neboť „*odráží stav společnosti v Turecku, dodržování základních lidských práv a dlouhodobě neřešenou problematiku občanů kurdské národnosti*“. Zmínil, že v Německu, které je jeho cílovou zemí, je problematika Kurdů řešena odlišně. Stěžovatelem tvrzené incidenty podle něj svědčí o celkové neschopnosti a neochotě politiků tyto národnostní otázky řešit. Stěžovatel dále uvádí, že u něj lze předpokládat integraci do evropské společnosti. Dále stěžovatel uvedl, že ČR musí ctít zásadu *non-refoulement*, a to jak v jejím evropském pojetí vycházejícím z judikatury Evropského soudu pro lidská práva, podle níž není přípustné navrácení cizince do země, kde by mu hrozilo zacházení rozporné s čl. 2 a 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (EÚLP), tak v poněkud odlišném pojetí čl. 33 odst. 1 Úmluvy o právním postavení uprchlíků, podle něhož žádný smluvní stát nevyhostí jakýmkoli způsobem ani nevrátí uprchlíka na hranice země, kde by jeho život nebo osobní svoboda byly ohroženy z důvodu jeho rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité společenské vrstvě či politického přesvědčení. Závěrem stěžovatel citoval část rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 1. 2020, č. j. 5 Azs 105/2018-46, týkající se důkazního břemene správního orgánu při prokázání splnění podmínek pro využití vnitřního přesídlení žadatele, resp. „alternativy vnitřního útěku“. Vzhledem k uvedenému stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek krajského soudu i rozhodnutí žalovaného zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

[7] Žalovaný ve svém vyjádření ke kasační stížnosti poukázal na to, že kasační stížnost představuje pouhou citaci částí právních předpisů a neobsahuje žádné konkrétní kasační námítky. Vysvětlení obecnosti žalobních bodů tím, že „*odráží stav společnosti v Turecku*“, považuje žalovaný za absurdní. Žalovaný se proto ztotožnil se závěry krajského soudu a navrhl, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost pro nepřijatelnost odmítl, případně ji jako nedůvodnou zamítl.

[8] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že je podána včas, neboť byla podána ve lhůtě dvou týdnů od doručení napadeného rozsudku krajského soudu (§ 106 odst. 2 s. ř. s.); je podána osobou oprávněnou, neboť stěžovatel byl účastníkem řízení, z něhož napadený rozsudek vzešel (§ 102 s. ř. s.), a je zastoupen advokátkou (§ 105 odst. 2 s. ř. s.). Z hlediska toho, zda kasační stížnost obsahuje dostatečně vymezené přípustné důvody dle § 103 odst. 1 s. ř. s., ji Nejvyšší správní soud shledal na samé hranici projednatelnosti, resp. přípustnosti ve smyslu § 104 odst. 4 s. ř. s. (k tomu viz dále).

[9] S ohledem na skutečnost, že se jedná o věc, kterou před krajským soudem rozhodoval samosoudce, se Nejvyšší správní soud ve smyslu § 104a s. ř. s. dále zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle tohoto ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná.

[10] Výklad zákonného pojmu „*přesah vlastních zájmů stěžovatele*“, který je podmínkou přijatelnosti kasační stížnosti, provedl Nejvyšší správní soud již ve svém usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, publ. pod č. 933/2006 Sb. NSS. O přijatelnou kasační stížnost se podle tohoto usnesení může jednat v následujících typových případech:

pokračování

1) Kasační stížnost se dotýká *právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu.*

2) Kasační stížnost se týká *právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně.* Rozdílnost v judikatuře přitom může vyvstat na úrovni krajských soudů i v rámci Nejvyššího správního soudu.

3) Kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit *judikatorní odklon*, tj. Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky, řešené dosud správními soudy jednotně.

4) Další případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno *zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně právního postavení stěžovatele.*

[11] Nejvyšší správní soud neshledává v kasační stížnosti dostatečné argumenty svědčící pro její přijatelnost. Stěžovatel dovozuje přijatelnost kasační stížnosti z toho, že se krajský soud podle něj dostatečně nezabýval jeho konkrétní situací a „o věci rozhodoval ustálenou správní praxí bez hlubší úvahy o celkové situaci stěžovatele“. Byť uvedená formulace není zcela srozumitelná, je z ní zřejmé, že stěžovatel nenamítá, že by se při posuzování jím uplatňovaných kasačních námitek měly řešit právní otázky dosud judikaturou Nejvyššího správního soudu vůbec neřešené či řešené rozdílně, ani že by z jeho argumentace vyplývala potřeba tzv. judikatorního odklonu od dosud přijímaného výkladu v otázkách jím nastolených (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 7. 2025, č. j. 4 Azs 126/2025-28, v němž bylo na shodně předestřenu argumentaci již reagováno). Přijatelnost kasační stížnosti nelze shledat ani ve stěžovatelově zcela obecném odkazu na to, že napadeným rozhodnutím došlo k zásahu do jeho veřejných subjektivních práv (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 5. 2025, č. j. 5 Azs 334/2024-35, v němž bylo i na tuto argumentaci již Nejvyšším správním soudem reagováno).

[12] Úvodem je třeba poukázat na nízkou kvalitu kasační stížnosti, v níž se objevují zcela obecné pasáže, které zjevně ani v nejmenším na nyní projednávanou věc nedopadají. Je tedy zřejmé, že je právní zástupkyně stěžovatele „zrecyklovala“ z některého ze svých předchozích podání ve věcech jiných klientů, aniž by se namáhala je z textu vypustit (např. část týkající se kritérií pro označování bezpečných zemí původu). Častým a velmi závažným nedostatkem azylového systému v České republice je nízká kvalita právního zastoupení žadatelů o mezinárodní ochranu, jejíž příčiny lze spatřovat nejen v nedostatečné orientaci advokátů, kteří v této oblasti - byť i dlouhodobě - působí, v azylovém právu, ale též v minimální pozornosti, kterou těmto kauzám věnují. Nyní posuzovaná kasační stížnost (obdobně jako žaloba formulovaná touto právní zástupkyní) je extrémním, byť bohužel zdaleka ne ojedinělým (a u této advokátky nikoli prvním), příkladem uvedené nekvality.

[13] I ty námitky, které lze alespoň do určité míry přiřadit k posuzované věci, stěžovatel prostřednictvím své zástupkyně formuloval velmi obecně a vágně, aniž by jakkoli reagoval na vypořádání jeho žalobní argumentace ze strany krajského soudu nad rámec poměrně obecného konstatování, že soud bez dalšího převzal závěry žalovaného. V této souvislosti je třeba zdůraznit, že řízení o kasační stížnosti je ovládáno zásadou dispoziční a Nejvyšší správní soud je vázán důvody kasační stížnosti. Stěžovatel vymezuje rozsah přezkumu napadeného rozsudku a musí v kasační stížnosti předestřít polemiku se závěry krajského soudu. Nejvyšší správní soud při přezkumu nemůže tuto roli převzít, jeho úkolem není

nahrazovat činnost krajského soudu a opětovně přezkoumávat napadené rozhodnutí správního orgánu, jako kdyby rozhodnutí krajského soudu neexistovalo. Z tohoto důvodu platí, že obsah a kvalita kasační stížnosti předurčuje obsah a kvalitu rozhodnutí Nejvyššího správního soudu (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 6. 2005, č. j. 7 Afs 104/2004-54). Povinností stěžovatele je sdělit, z jakých důvodů závěry krajského soudu považuje za nezákonné, nikoliv pouze vyjádřit obecný nesouhlas s rozhodnutím napadeným kasační stížností (srov. obdobně rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 7. 2021, č. j. 5 Azs 271/2019-30).

[14] V návaznosti na obsah kasační stížnosti Nejvyšší správní soud konstatuje, že napadený rozsudek splňuje kritéria přezkoumatelnosti, neboť je srozumitelný a opřený o dostatek důvodů, z nichž je patrné, proč krajský soud rozhodl způsobem uvedeným ve výroku rozhodnutí. Krajský soud se stěžovatelem předestřenými žalobními body zabýval, své závěry náležitě odůvodnil a relevantně argumentoval s uvedením skutkových i právních důvodů; jeho rozsudek proto nelze považovat za nepřezkoumatelný (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 12. 2021, č. j. 5 Azs 388/2020-45). Pokud tedy stěžovatel napadený rozsudek považuje za nepřezkoumatelný na základě zcela generického tvrzení, že krajský soud pouze převzal argumentaci žalovaného, nelze mu přisvědčit. I na tomto místě je namístě poukázat na velmi nekvalitní, obecnou a na posuzovanou věc nepřiléhavou žalobní argumentaci, kterou stěžovatel v žalobě uplatnil, když jeho právní zástupkyně dokonce argumentovala nezohledněním obav stěžovatele, jež měly mít oporu v nedávných událostech v Kazachstánu.

[15] Pokud stěžovatel zcela obecně poukazuje na rozpor závěrů krajského soudu s přímo použitelným právem Evropské unie a s relevantním mezinárodním právem, je nezbytné konstatovat, že žádné takové pochybení Nejvyšší správní soud v rozsudku krajského soudu neshledal. Stěžovatel ani sám neupřesnil, v čem konkrétně by měl spočívat rozpor rozsudku krajského soudu s jím citovanými ustanoveními Listiny základních práv Evropské unie či body odůvodnění procedurální směrnice, přičemž takový rozpor neshledal ani Nejvyšší správní soud. Stěžovatel v této souvislosti rovněž předkládá úvahy ohledně označování určitých zemí za bezpečné země původu, k nimž je však nezbytné dodat, že nejsou na nyní posuzovanou věc vůbec přiléhavé, neboť v daném případě nebyl institut bezpečné země původu vůbec využit. Turecko není vyhláškou č. 328/2015 Sb., kterou se provádí zákon o azylu a zákon o dočasné ochraně cizinců, v relevantním znění, zařazeno na seznam bezpečných zemí původu, přičemž žalovaný ani nezamítl žádost stěžovatele o udělení mezinárodní ochrany podle § 16 odst. 2 zákona o azylu jako zjevně nedůvodnou z toho důvodu, že by stěžovatel přicházel z bezpečné země původu. Stejně tak Nejvyššímu správnímu soudu není zřejmé, co se stěžovatel snažil sdělit tvrzením, že obecnost žalobních bodů je opodstatněna stavem společnosti v Turecku; tato úvaha zcela postrádá srozumitelnost.

[16] Z judikatury Nejvyššího správního soudu, která vychází z podrobnějších informací o zemi původu, než jaké si obstaral v nyní posuzované věci žalovaný, vyplývá, že příslušníci kurdského etnika skutečně čelí v Turecku různým formám diskriminace či potlačování jejich národnostní, jazykové či kulturní identity, avšak samotná kurdská národnost u osoby turecké státní příslušnosti zpravidla není bez dalšího důvodem pro udělení mezinárodní ochrany. Je tomu tak z toho důvodu, že obtíže, s nimiž se mohou osoby kurdské národnosti

pokračování

v Turecku setkat právě jen z důvodu své příslušnosti k této etnické skupině na základě jednání veřejné moci či případně nestátních subjektů, obvykle nedosahují intenzity pronásledování, které je ve smyslu § 2 odst. 4 zákona o azylu definováno jako „*závažné porušení lidských práv, jakož i opatření působící psychický nátlak nebo jiná obdobná jednání anebo jednání, která ve svém souběhu dosahují intenzity pronásledování, pokud jsou prováděna, podporována nebo trpěna původci pronásledování*“ [přesnější, nicméně v zásadě odpovídající definice pronásledování je obsažena v čl. 9 směrnice 2011/95/EU o normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli požívat mezinárodní ochrany, o jednotném statusu pro uprchlíky nebo osoby, které mají nárok na doplňkovou ochranu, a o obsahu poskytované ochrany (dále jen „kvalifikační směrnice“)]. Strach z pronásledování může být odůvodněný zejména u politicky či jinak veřejně činných osob, včetně lidskoprávních aktivistů či osob zapojených do neúspěšného státního převratu nebo těch, jimž je toto zapojení současným tureckým režimem připisováno, přičemž kurdská národnost nebo prokurdská orientace může být u takových osob „přítěžující okolností“ (rozsudek tohoto soudu ze dne 11. 9. 2012, č. j. 4 Azs 34/2011-154, a navazující judikatura, např. usnesení ze dne 10. 12. 2015, č. j. 9 Azs 250/2015-23, ze dne 21. 6. 2018, č. j. 1 Azs 177/2018-28, ze dne 31. 1. 2024, č. j. 4 Azs 213/2023-26, či rozsudek ze dne 11. 11. 2020, č. j. 1 Azs 288/2020-27). Nejvyšší správní soud dovodil možné důvody pro udělení azylu dle § 12 zákona o azylu v případě příslušníka kurdské menšiny, jehož bratr byl zabit v boji jakožto aktivní bojovník PKK a kterého turecké ozbrojené složky z tohoto důvodu podezřívaly ze spolupráce s PKK a již ho před jeho odchodem ze země původu z tohoto důvodu opakovaně podrobily mučení (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze 31. 1. 2020, č. j. 5 Azs 105/2018-46, publ. pod č. 4029/2020 Sb. NSS), či u jiného tureckého občana kurdské národnosti, který v ČR dle svého tvrzení konvertoval k učení Hare Krišna a odmítal v zemi původu nastoupit výkon vojenské služby, neboť se nechtěl účastnit ozbrojených akcí proti kurdskému obyvatelstvu a zároveň mu v tom dle jeho tvrzení bránilo jeho náboženské přesvědčení (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 12. 2021, č. j. 5 Azs 19/2020-45, publ. pod č. 4304/2022 Sb. NSS).

[17] Z uvedených rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ovšem nevyplývá, že by bylo *a priori* vyloučeno, aby byl žadatel o mezinárodní ochranu v Turecku pronásledován pouze pro svou kurdskou národnost, musel by tomu ovšem odpovídat jeho hodnověrně vyličený azylový příběh. To však není případ stěžovatele.

[18] V rámci správního řízení, a především následně v žalobě či kasační stížnosti, se stěžovatel omezil především na zcela neurčitý popis situace kurdské menšiny v Turecku. Jako konkrétní událost ve svém životě zmínil, že měl být napaden skupinou studentů, což mělo být podle jeho slov zapříčiněno tím, že se svým vyjadřováním snažil prosazovat práva Kurdů. Toto tvrzení však přdestřel již ve správním řízení poměrně nekonkrétně a dále je blíže neupřesnil. Dále při pohovoru zmíněné vyhrožování ze strany blíže nespecifikované skupiny osob z důvodu sdílení básně na sociální síti, která se měla týkat postavení Kurdů, stěžovatel rovněž nijak nerozvedl; naopak v žalobě ani v kasační stížnosti se o tomto údajném incidentu vůbec nezmiňuje. Je nezbytné připomenout, že posuzování odůvodněnosti strachu z pronásledování je (obdobně jako posuzování skutečného nebezpečí vážné újmy) prospektivní povahy a že v souladu s čl. 4 odst. 4 kvalifikační směrnice (a nyní již též § 28 odst. 8 zákona o azylu, ve znění účinném od 1. 7. 2023), pokud vyjde najevo skutečnost ukazující na „*předchozí pronásledování žadatele, jedná se o závažný ukazatel odůvodněnosti*

obav žadatele z pronásledování nebo reálného nebezpečí utrpení vážné újmy“ (již zmíněný rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 1. 2020, č. j. 5 Azs 105/2018-46). Nicméně zdejší soud souhlasí s krajským soudem, že ze stěžovatelem kusého vyličení dvou zmíněných a přímo spolu nesouvisejících incidentů nevyplývá stěžovatelův odůvodněný strach z pronásledování v budoucnu.

[19] Nejvyšší správní soud musí ovšem žalovanému vytknout, že jeho pracovník vedoucí pohovor se stěžovatelem se stěžovatele podrobněji nedotazoval na jím tvrzené skutečnosti, aby se pokusil zjistit co nejvíce informací podstatných pro posouzení žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Žalovanému je v této souvislosti třeba opětovně připomenout, že má povinnost vést pohovor podle § 23 zákona o azylu tak, aby žadateli umožnil v úplnosti předložit důvody své žádosti (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 7. 2009, č. j. 5 Azs 40/2009-74). Stěžovatel však měl možnost svůj azylový příběh konkretizovat alespoň následně v žalobě a v kasační stížnosti, což však ani náznakem neučinil.

[20] Nejvyšší správní soud zároveň upozorňuje na to, že žalovaný je povinen si obstarat důvěryhodné, adresné a aktuální informace o zemi původu. Žalovaný si v nyní posuzované věci obstaral pouze jím vyhotovenou kratičkou informací k obecné bezpečnostní a politické situaci v Turecku a dále neméně stručnou informaci Ministerstva zahraničních věcí (zastupitelského úřadu v Ankaře) k postavení tureckých občanů kurdského původu, která poskytuje pouze strohé odpovědi pracovníka (či pracovníků) daného zastupitelského úřadu na žalovaným nevhodně zvolené otázky (směřující ke zjištění pouze některých aspektů života Kurdů v Turecku). Tato informace navíc (patrně i z důvodu neproškolení pracovníků zastupitelského úřadu v problematice zpracování informací o zemích původu) neobsahuje odkazy na zdroje, z nichž vychází, a ani v dalších ohledech neodpovídá standardům EUAA či UNHCR pro zpracování informací o zemích původu. Nicméně vzhledem k obecnému azylovému příběhu, jak jej stěžovatel vyličil ve správním řízení i v následných soudních podáních, ani toto pochybení žalovaného nezakládá přijatelnost kasační stížnosti stěžovatele.

[21] Stěžovatel dále namítal, že Česká republika musí ctít jak pojetí zásady *non-refoulement* podle čl. 3 EÚLP, tak podle čl. 33 odst. 1 Úmluvy o právním postavení uprchlíků. S tímto východiskem se Nejvyšší správní soud ztotožňuje. Stěžovatel však v kasační námitce, stejně jako již v žalobě, toliko obecně poukázal na rozsah zásady nenavracení, aniž by konkrétně objasnil, v čem měl krajský soud tuto zásadu porušit.

[22] Závěrem stěžovatel bez dalšího citoval část již zmíněného rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 1. 2020, č. j. 5 Azs 105/2018-46, vztahující se k otázce důkazního břemene správního orgánu při prokázání splnění podmínek pro využití vnitřního přesídlení žadatele. Ani z této pouhé citace zmíněného rozsudku není zřejmé, co se stěžovatel tím snaží tvrdit ani jaký význam má tato citace pro posouzení jeho věci, v níž institut vnitřního přesídlení přímo použit nebyl.

[23] Nejvyšší správní soud tedy konstatuje, že rozhodnutí žalovaného i jemu předcházející řízení vykazují některé významné deficity, ovšem vzhledem k výpovědi stěžovatele ve správním řízení i ke způsobu, jakým stěžovatel formuloval prostřednictvím své zástupkyně

pokračování

žalobu i kasační stížnost, musí Nejvyšší správní soud konstatovat, že krajský soud se nedopustil při hodnocení postupu žalovaného zásadního pochybení, které by mělo dopad do hmotně právního postavení stěžovatele. Nejvyšší správní soud neshledal žádný z výše vymezených důvodů pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání. Za těchto okolností Nejvyšší správní soud konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, shledal ji proto ve smyslu § 104a s. ř. s. nepřijatelnou a odmítl ji.

[24] Při rozhodování o nákladech řízení Nejvyšší správní soud vycházel z usnesení svého rozšířeného senátu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020-33, publ. pod č. 4170/2021 Sb. NSS, podle něhož je odmítnutí kasační stížnosti pro její nepřijatelnost, na rozdíl od jiných případů odmítnutí kasační stížnosti, druhem zjednodušeného meritorního přezkumu napadeného rozhodnutí krajského soudu. Výrok o náhradě nákladů řízení se tedy opírá o § 60 odst. 1 (nikoli odst. 3) ve spojení s § 120 s. ř. s. Žalovaný měl ve věci úspěch, měl by tedy vůči neúspěšnému stěžovateli právo na náhradu nákladů, které v řízení o kasační stížnosti důvodně vynaložil. Ze spisu však nevyplývá, že by mu v tomto řízení jakékoli náklady nad rámec běžné administrativní činnosti vznikly, proto mu soud jejich náhradu nepřiznal.

P o u č e n í :

Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3, § 120 s. ř. s.).

V Brně dne 15. ledna 2026

JUDr. Jakub Camrda
předseda senátu